

IFLA

Helsinki - 11-17 augustus

Internet is ondertussen een geduchte concurrent geworden en Google zoekt voor ons. Maar bibliotheken — waar ook ter wereld — vervullen nog steeds verschillende rollen en komen tegemoet aan verschillende noden. Het zijn instellingen van kennis en cultuur. Ondertussen zijn ze ook meer dan enkel verzamelplaatsen voor documenten. Door hun gevarieerde context zijn het ook plekken van creativiteit, inspiratie en levenslang leren.

Zeven dagen. Zes keer vijf paralleltracks die in totaal 218 sessies van telkens drie tot zes lezingen presenteren. Minstens 70 standhouders, ongeveer 3000 deelnemers waaronder 9 Vlamingen. Dit is IFLA in Helsinki. Voorbereiding is alles in zo'n geval. Denk niet dat je alles ter plaatse wel zal uitpluizen. Als je een beursgids van 196 pagina's in je handen houdt, besef je pas voor welke uitdaging je staat. Er was echter nog een bijkomende uitdaging: ik sta in het dagelijkse leven alleen maar op de bibliotheekvloer als ik een boek wil ontlenen, het terug breng en soms een boete moet betalen.

Maar wie zoekt die vindt interessante sessies. Tussen de klassieke bibliotheekthema's en verschillende managementaspecten viel de lezing van Peter Von Bagh, filmhistoricus, op. Hij gaf met behulp van oude filmfragmenten een toelichting op de Finse volksaard. Clichés werden daarin eerder bevestigd dan ontkracht. Finnen zijn stil, teruggetrokken en drinken en lezen graag. Bibliotheken en literatuur zijn een wezenlijk onderdeel van de Finse nationaliteit. Von Bagh noemde Finland dan ook een natie gebouwd op boeken. Maar voor hoe lang nog? Smalltalk is aan zijn opmars bezig onder jongeren, die Von Bagh "dronken van technologie" noemt.

En dan was er nog de mogelijkheid om elke dag een sessie van de BSLA, Building Strong Library Organisations, bij te wonen. Een sterk luik over communicatie voor sterke bibliotheekorganisaties ontbrak wonderwel. Hoe worden elders publicaties, websites, blogs of social media ingezet om de sector te informeren en te activeren? Vinden buitenlandse leden hun bibliotheekverenigingen allemaal onmiddellijk op social

media of is het vechten voor zichtbaarheid? Hoe communiceren zij hete hangijzers? Het is nochtans een luxe om te kunnen klagen over het ontbreken van vaktijdschriften op een congres. Dat bleek eerder al uit de keynote tijdens de openingssessie van forensisch tandarts Helena Ranta. Haar werkerrein: internationale conflicten of culturele genocide. In genociden wordt cultureel erfgoed alsmáar vaker zelf het doelwit. Want wat eenmaal verwoest is, kan nooit volledig vervangen worden. Het bibliotheekgebouw in Sarajevo werd heropgebouwd maar de boeken en documenten die het bezat, zijn verloren. Van de Boeddhabeelden in Bamiyan, Afghanistan, blijven enkel nog de koude beelden van hun (aangekondigde) vernieling over. "Genocide is not one act of murder, it is many acts of murder." De waarde van cultuur en het belang van culturele instellingen mag niet ontkend worden. Toch slaagt de internationale gemeenschap er niet in op zulke dreigingen te antwoorden, er zijn nog altijd mensen die beroofd worden van hun erfgoed en geschiedenis.

In dat opzicht is IFLA ook een eyeopener, je staat zelden stil bij de noden van de 7000 (!) Nepalese bibliotheken, het innovatieve idee van gevangenisbibliotheken in India of de noodzaak aan expliciete hygiëneregels in Indochina. Je moet al flink je best doen wil je de contrasten tussen noord en zuid, oost en west niet zien tijdens zo'n congres ... De bibliotheek als democratische instelling is niet altijd even evident.

Na een eerste internationaal congres weet je als beginnening vooral wat je volgende keer wel zou doen: meer lokale bibliotheken bezoeken. En dan zijn er nog de voorbereidende sessies want, zo wordt gefluisterd, daar is het pas interessant. Het is daar waar de discussies worden gevoerd, waar mensen elkaar niet enkel de hand schudden maar ook diepgaande gesprekken met elkaar voeren. Want hoe je het nu draait of keert: het zijn de mensen die je ontmoet die het de moeite maken. Of je ze kent, gewoon een hand hebt geschud of enkel van vanuit de zaal hebt toegehoord. Ze verrassen, inspireren en geven energie.

Julie Hendrickx

Wortreich:

Met letterkundige musea van eigen bodem zijn we al langer vertrouwd. In de Verenigde Staten bestaat een National Museum of Language (Maryland). In Londen wil men een World of Language op poten zetten. Nederland beschikt reeds over een digitale voorbereiding (<http://www.taalmuseum.nl>) op wat uiteindelijk zou moeten uitmonden in een fysieke museumruimte. Maar over een belevingsmuseum voor taal en communicatie, beschikt bij mijn weten slechts het stadje Bad Hersfeld in Midden-Duitsland (<http://www.wortreich-badhersfeld.de>).

Dit pas in 2011 geopende museum wil ook niet graag 'museum' worden genoemd. Maar *what's in a name?* De gerenoveerde fabriekshal wil tegelijkertijd leerrijk, plezierig, innovatief en communicatief zijn, vol ideeën en ontdekkingen, voedsel voor geest en ziel. De bezoeker, jong of oud, kan via elf hoofdstukken — elf ruimtes dus — de wereld van de taal doorlopen.

Wat is taal eigenlijk? Hoe functioneert ze? Wat kunnen we met taal doen? Welke rol speelt taal in de omgang met anderen? Dit verhaal van de taal start uiteraard van bij de geboorte. Een kind leert, bij wijze van spreken, spreken aan de keukentafel. Wel, daarvoor hebben de ontwerpers een keuken geëvoceerd waar men in elk schap één van de allereerste woordjes kan opzoeken en vinden, als bij een recept. Elk hoofdstuk in het boek van de